

Kestävä tulevaisuus

Pomoväst rf - paikallisen kehittämisen strategia 2014 – 2020

Kesäkuu 2014

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE	3
TOIMINTA-ALUE JA VÄESTÖ	4
Asukasluku kunnittain	4
Ikärakenne	4
ANALYYSI ALUEEN KEHITTÄMISTARPEISTA JA – MAHDOLLISUUKSISTA	5
SWOT-analyysi	5
Koulutustaso	6
Työllisyystilanne	6
Työttömät	6
Elinkeinoelämä	7
Yhdistys- ja kylätoiminta	7
Luonto	7
Pomovästin paikallisen kehittämissohjelman ”Länsi-Uusimaa yhdistää voimansa 2007 – 2013” arviointi	8
STRATEGIAN TAVOITTEIDEN KUVAUS	9
Visio vuonna 2020	9
Kohderyhmä	9
PAINOPISTEALUEET	10
Luonto kehittämismahdollisuutena	10
Paikallisuus voimavarana	11
Kulttuuri ja historia	11
Kylien kehittäminen	12
Nuoret Länsi-Uudenmaan tulevaisuutena	13
YHTEISTYÖ MUIDEN MAASEUTUALUEIDEN KANSSA	15
STRATEGIAN YHTEENSOVITTAMINEN MUIDEN RAHASTO-OHJELMIEN SEKÄ ALUEELLA TOTEUTETTAVIEN MUIDEN OHJELMIEN JA STRATEGIOIDEN KANSSA	15
Uudenmaan alueellinen kehittämissstrategia 2014 – 2020	16
Uusimaa –ohjelma	16
Rakennerahasto-ohjelmat	16
Kalatalousrahasto, ESKO	16
Länsi-Uudenmaan elinkeino- ja elinvoimaohjelma	16
Länsi-Uudenmaan matkailustrategia 2013 – 2016 (2020)	16
VALMISTELUPROSESSIN KUVAUS	17
TOIMINTASUUNNITELMA	18
Oppimissuunnitelma	18
Tiedotussuunnitelma	18
Hankkeiden valintakriteerit	19
STRATEGIAN HALLINNON JA SEURANNAN JÄRJESTÄMINEN	19
STRATEGIAN RAHOITUSSUUNNITELMA	20

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

ESIPUHE

Tämä paikallinen kehittämisstrategia Länsi-Uudellemaalle vuosiksi 2014 – 2020 on valmisteltu yhteistyössä alueen paikallisten toimijoiden kanssa. Toiminta-alueemme koostuu viidestä rannikon kunnasta Hangosta Kirkkonummelle. Alue on kaksikielinen ja koko alueen asukasmäärä on 87 277.

Strategia perustuu aiempiin kokemuksiin, alueen toimijoiden kanssa käytyihin keskusteluihin ja yhteistyöhön ja siinä on huomioitu muut aluetta koskevat ohjelmat ja strategiat. Ideoita kentältä on kerätty usean vuoden ajan. Pomovästin asettama työryhmä on työstänyt strategiaa keväällä 2013 ja sitä on käsitelty Pomovästin hallituksessa useaan kertaan.

Kehittämisstrategia jakautuu kolmeen toimenpidekokonaisuuteen

1. **Luonto** kehittämismahdollisuutena
2. **Paikallisuus** voimavarana – Kulttuuri ja historia sekä Kylien kehittäminen
3. **Nuoret** Länsi-Uudenmaan tulevaisuutena

Kestävä kehitys, yhteistyön ja yrittäjyyden edistäminen sekä uusien työpaikkojen luominen muodostavat strategian punaisen langan.

Strategiassa mainitut toimenpiteet tullaan rahoittamaan pääosin maaseutuohjelman avulla. Rahoitusta odotamme saavamme myös kalatalousohjelmasta, rakennerahastoista, Länsi-Uudenmaan kunnilta sekä muilta rahoittajilta. Merkittävän osan muodostaa myös yksityinen rahoitus paikallisilta toimijoilta eli yrityksiltä, yhdistyksiltä ja muilta organisaatioilta.

Strategia täydentää alueella tehtävää muuta kehittämistyötä ja sen tavoitteet sekä toimenpiteet ovat yhdenmukaiset muiden, alueella toteuttavien ohjelmien ja strategioiden kanssa.

TOIMINTA-ALUE JA VÄESTÖ

Toiminta-alueeseemme kuuluvat kunnat Hanko, Raasepori, Inkoo, Siuntio ja Kirkkonummi. Kirkkonummen keskusta-alueen toimenpiteitä ei rahoiteta maaseutuohjelmasta vaan näihin voidaan käyttää muita rahoituslähteitä (kartta liitteenä).

Toiminta-alueemme on pysynyt suurin piirtein muuttumattomana koko toiminta-aikamme eli vuodesta 1997 lähtien. Se on maantieteellisesti yhtenäinen alue jossa yhdistäviä tekijöitä ovat rannikko, kulttuuri ja kaksikielisyys. Alue on suuruudeltaan 2 213 km² ja välimatka itäisten ja läntisten osien välillä on noin 100 km. Tärkeä osa aluetamme on saaristo, jonka väkiluku moninkertaistuu kesäisin vapaa-ajan asukkaiden muuttaessa mökeilleen.

Asukasluku kunnittain

Kunta	Asukkaita 31.12.2013	Ruotsinkielisiä %	Suomenkielisiä %	Muut kielet %	Maapinta-ala km ²	Väestön tiheys asuk./km ²
Hanko	9 109	42,8	53,0	4,2	114,5	79,6
Inkoo	5 562	54,3	42,7	3,1	347,8	16,0
Kirkkonummi	37 899 *)	17,6	76,6	5,8	365,0	103,8
Raasepori	28 695	65,4	30,7	3,9	1 144,3	25,1
Siuntio	6 183	29,6	66,5	3,9	241,6	25,6
Yhteensä	87 448	39,1	56,2	4,7	2 213,2	39,5

Lähde: Uusimaa-tietopankki, Uudenmaan liitto

*) Yllä olevassa taulukossa on ilmoitettu koko Kirkkonummen asukasluku, mutta maaseutuohjelman toimenpiteet koskevat ainoastaan asukkaita, jotka asuvat keskusta-alueen ulkopuolella eli noin 20 000 asukasta.

Ikärakenne

Kunta	< 14 vuotta %	15 - 24 vuotta %	25 - 44 vuotta %	45 - 64 vuotta %	65 -> vuotta %
Hanko	14,1	9,2	20,6	30,0	26,1
Inkoo	18,4	8,9	22,0	30,2	20,5
Kirkkonummi	22,3	10,7	26,0	27,9	13,1
Raasepori	15,6	11,1	21,7	28,2	23,4
Siuntio	21,3	9,5	24,6	30,0	14,6
Yhteensä	18,9	10,5	23,7	28,5	18,4

Lähde: Uusimaa-tietopankki, Uudenmaan liitto

Pomovästin toiminta-alue on laaja ja kehittämistarpeet vaihtelevat suuresti alueen sisällä. Ikärakenne alueen kunnissa vaihtelee ja esimerkiksi yli 65-vuotiaiden osuus on suurin Hangossa (26,1 %) ja pienin Kirkkonummella (13,1 %). Alueen itäosat ovat muuttopositiivisia kun taas väestön määrä vähenee koko ajan mitä lännemmäs aluetta siirrytään. Yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut 1,6 prosenttiyksikköä kahden viime vuoden aikana. Myös muuta kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvien asukkaiden määrä on hitaassa kasvussa.

ANALYYSI ALUEEN KEHITTÄMISTARPEISTA JA -MAHDOLLISUUKSISTA

SWOT – analyysi

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - pääkaupunkiseudun läheisyys - kaunis ja puhdas luonto, meri ja saaristo - vanha kulttuuriseutu, monipuolinen kulttuuri-tarjonta, monikulttuurisuus - vapaa-ajan asukkaat - kaksikielisyys - hyvä logistinen sijainti (satamat, rautatie, moottoritie Kirkkonummelle jne.) - vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet - aktiivinen yhdistystoiminta - koulutusmahdollisuudet (Novia, Axxell) - väestörakenne, laaja väestöpohja - yhteistyörakenteet (paikalliset, kansalliset ja kansainväliset) - yritysneuvontaverkosto 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - suomenkielisten ammattiin johtavien koulutusmahdollisuuksien puute - nopeiden tietoliikenneyhteyksien puute - pienyrittäjyyden puute (Hanko, Pohja) - sesonkiluonteinen toiminta - yhdistysten ikärakenne - alhainen koulutustaso (alueen joissakin osissa) - heikko lähidemokratia - paikallisidentiteetin puute vaivaa usein tulomuuttajia - korkeakoulututkinnon suorittaneilla puute työpaikoista - heikot liikenneyhteydet, julkisen liikenteen puute - palveluiden keskittäminen esim. terveydenhuollossa - väestörakenne (tietyissä osissa) - talkoovoima vähenee
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - luonto ja vesistöt, saaristo (kalastus) - uusiutuva energia - kulttuuri, historia, monikulttuurisuus - vapaa-ajan asukkaat voimavarana ja palveluiden tarvisijoina - nuoret - kylätoiminta- ja palvelu - kolmannen iän edustajat - matkailu, esim. luonto- ja elämysmatkailu - Hanko-radan sähköistys - etätyö - osaaminen ja sosiaalinen pääoma - tietoyhteiskunta - kansallinen yhteistyö - kansainvälinen yhteistyö - pääkaupunkiseudun läheisyys 	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - työttömyys, erityisesti nuorten työttömyys ja sen myötä tuleva syrjäytymisen vaara - vähentyneet / lopetetut palvelut - ympäristötuhot (esim. öljy- ja kemikaali-onnettomuudet) - teollisuuslaitosten lakkauttamiset jatkuvat - kuntien yhä heikkenevä talous - työpaikkojen ja työvoiman puute - nopeiden tietoliikenneyhteyksien puute - ELSA -rata - Dragsvik 2015 (Uudenmaan Prikaati)

Ikärakenteen vaihtelu alueen sisällä aiheuttaa vaihtelua myös palvelutarpeissa. Alueilla, joissa on paljon nuoria, on tärkeää saada heidät integroitua yhteiskuntaan, heille tulee järjestää järkevää toimintaa, koulutusta ja työpaikka. Iäkkäämmällä väestöllä taas on suurempi tarve erilaisista palveluista. Kuntien kamppaillessa säästövaatimusten kanssa voidaan pitkällä tähtäimellä siirtää palvelutuotantoa kolmannelle sektorille. Esimerkiksi kyläyhdistykset ja vastaavat voisivat hoitaa osan palveluista mutta tässä olisi myös mahdollisuus kehittää uutta yrittäjyyttä alueelle.

Pääkaupunkiseudun läheisyys, sen kulutuskysyntä sekä suhteellisen hyvät liikenneyhteydet luovat mahdollisuuksia uuteen yrittäjyyteen. Aluettamme leimaavat myös suuri vapaa-ajan asukkaiden määrä ja yhä kasvava matkailu ja näiden mukanaan tuoma erilaisten palveluiden kysyntä. Palveluita tarvitsee myös yhä kasvava vanheneva väestö. Vasta eläkkeelle siirtyneet matkustavat mielellään ja arvostavat uusia elämyksiä ja hyvää palvelua. Hieman vanhemmat tarvitsevat huolenpitoa ja hoitoa, ehkä ruoka- tai siivouspalveluita jne.. Edellä mainituissa piilee myös mahdollisuus uuden teknologian kehittämiselle.

Länsi-Uusimaa on vanhaa kulttuuriseutua vanhoine ruukkeineen ja rikkaine historioineen ja aluetta leimaa elävä kaksikielisyys. Edellä mainitut ja pääkaupunkiseudun läheisyys antavat monia mahdollisuuksia kehittämiselle. Kaksikielisyys toimii ovenavaajana erilaisissa yhteistyömuodoissa mutta edistää myös suvaitsevaisuutta muita kulttuureita kohtaan. Maantieteellisen sijaintinsa vuoksi on Länsi-Uusimaa aina ollut portti ”suureen maailmaan”. Moni on aikojen kuluessa lähtenyt Hangon satamasta emigrantiksi Amerikkaan ja satamamme ovat vieläkin tärkeä linkki ulkomaailmaan. Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö on ollut ja tulee jatkossakin olemaan tärkeää alueelle.

Logistinen sijaintimme on hyvä ottaen huomioon satamat, rautatie, moottoritie Kirkkonummelle jne.. Julkinen liikenne toimii tällä hetkellä hyvin länsi - itä -suunnassa. Sen sijaan poikittaisliikenteen ja alueen sisäisen liikenteen osalta olemme paljolti riippuvaisia henkilöautoliikenteestä. Hanko-radan sähköistys parantaisi alueen sisäisiä liikenneyhteyksiä ja

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

mahdollistaisi mukavamman ja nopeamman pendelöinnin myös Hangosta käsin. Tämä mahdollistaisi esimerkiksi asumisen Hangossa ja työpaikan toisella paikkakunnalla ja helpottaisi myös nuorten opiskelua toisella paikkakunnalla.

Koulutustaso**Yli 15-vuotiaat koulutustason ja kuntien mukaan 2011 (%)**

	Koko maa	Hanko	Inkoo	Kirkkonummi	Raasepori	Siuntio
ei peruskoulun jälkeistä tutkintoa	32	45	33	29	39	32
Tutkinnon suorittaneita joista;	68	55	67	71	61	68
- keskiaste	58	64	53	46	58	51
- alin korkea-aste	15	17	19	18	18	19
- alempi korkeakoulututkinto	14	11	14	17	13	14
- ylempi korkeakoulututkinto	12	7	12	18	10	15
- tutkijataso	1	1	2	1	1	1

Lähde: Tilastokeskus

Myös koulutustasossa on alueellisia eroja. Mitä lännempänä aluetta olemme, sitä useammalta puuttuu koulutus ja esimerkiksi Hangossa 45 %:lla ei ole peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Osittain tämä selittyy sillä, että Hangon teollisuuden ja sataman tarjoamissa työpaikoissa ei ole vaadittu koulutusta ja osittain sillä, että suomenkieliset, ammattiin johtavat koulutusmahdollisuudet ovat alueellamme hyvin rajatut. Tarvitaan toimenpiteitä joilla nuoret saadaan motivoitua opiskeluun. Tulemme yhteistyössä paikallisten koulutuslaitosten, esim. Novia ja Axxell, miettimään minkälaista koulutusta tarvittaisiin ja kuinka tavoittaisimme ne nuoret, joita uhkaa opiskelupaikan ja työpaikan puuttumisen myötä syrjäytyminen.

Työllisyystilanne

Länsi-Uudellamaalla on kokonaisuutta tarkasteltuna monipuolinen yritys rakenne mutta tämä vaihtelee suurestikin alueen sisällä. Esimerkiksi Pohjassa (Raasepori) ja Hangossa on ollut paljon suurteollisuutta. Taloustilanteen heikentymisen myötä ovat monet suurteollisuuden tarjoamista työpaikoista hävinneet.. FN-Steelin konkurssi 2012 jätti useita satoja työttömäksi ja vaikeutti myös monien aliurakoitsijoiden työnsaantimahdollisuuksia. Myös Hangon satama aiemmin tärkeänä alueen työnantajana on joutunut vähentämään työntekijöidensä määrää.

Maaliskuussa 2014 oli alueellamme runsaat 3 840 työtöntä ja työttömyysaste oli 13,2 % Hangossa. Yhä useammalta nuorelta puuttuu sekä koulutus että työpaikka. Hangon ja Raaseporin työttömistä melkein 12 % oli alle 25-vuotiaita eli yhteensä 230 henkilöä. Koko alueemme työttömistä oli 1 560 yli 50-vuotiaita (runsaat 40 %) ja pitkäaikaistyöttömiä oli yhteensä 1 201 (runsaat 31 %). Alueellamme on suuri tarve uusista työpaikoista ja uudesta yrittäjyydestä mutta tarvitaan myös muita toimenpiteitä, joilla estetään työttömien syrjäytyminen.

Yritysneuvontaverkostoa tulisi kehittää edelleen ja yhteistyötä syventää jotta voisimme paremmin palvella asiakkaita ja kehittää alueen yrittäjyyttä.

Työttömät, 31.3.2014

	Työttömyysaste %	Työttömät kpl	< 25-vuotiaat, osuus työttömistä %	< 25-vuotiaat työttömät kpl	>50-vuotiaat työttömät kpl	Pitkäaikaistyöttömät kpl
Hanko	13,2	551	11,4	63	224	173
Inkoo	6,8	184	9,2	17	79	46
Kirkkonummi	8,1	1567	8,7	137	623	551
Raasepori	10,1	1353	12,3	167	554	371
Siuntio	6,0	187	13,9	26	80	60

Lähde: Uudenmaan ELY -keskus, Maaliskuun työllisyyskatsaus 3/2014

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

Elinkeinoelämä

Hangossa teollisuus tarjosi eniten työpaikkoja vuonna 2010. Tosin työpaikkojen lukumäärä on vähentynyt tämän jälkeen.

Kirkkonummella ja Raaseporissa on työpaikkoja eniten julkisella sektorilla ja puolustusvoimissa. Monet näistä työpaikoista ovat kuitenkin säästösyistä lakkautusuhan alla.

Peruselinkeinoista maatalous on tärkeä vielä Inkoossa ja Siuntiossa mutta jossain määrin myös Raaseporissa. Ammattikalastajia on yhä vähemmän ja jäljellä olevat yrittävät selviytyä ja joutuvat usein tekemään lisätyötä muun kuin kalastuksen parissa. Saaristolaiset ovat usein monitoimisia ja saavat merkittävän osan tuloistaan palveluista, joita tarjoavat alueen vapaa-ajan asukkaille.

Korkeakoulututkinnon omaaville ei ole tarjolla alueella työpaikkoja ja siksi moni pendelöikin pääkaupunkiseudulle. Nopeat ja paremmat tietoliikenneyhteydet mahdollistaisivat ja tekisivät etätyöstä houkuttelevan vaihtoehdon. Myös vapaa-ajan asukkaat voisivat viipyä mökeillään pidempään ja tämä puolestaan pidentäisi paikallisten yrittäjien sesonkia. Paremmat liikenneyhteydet houkuttelisivat alueellemme uusia asukkaita, jos työpaikka olisi pendelöintietäisyydellä.

Yhdistys- ja kylätoiminta

Palveluiden keskittäminen synnyttää pieniin kyliin uusia tarpeita. Tämä luo mahdollisuuksia pienyrittäjyyteen esim. hoiva-alalla ja edesauttaa myös monen osa-aikayrittäjän siirtymistä täyspäiväiseksi yrittäjäksi.

Lähidemokratian kehittäminen on tullut yhä tärkeämmäksi kuntaliitosten ja heikon julkisen talouden myötä. Tarvitaan uusia, innovatiivisia keinoja lähipalvelujen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Voimme parantaa vuoropuhelua asukkaiden ja päättäjien välillä tai voimme itse kehittää kolmannen sektorin ja/tai yritystoiminnan avulla toteutettavia lähipalvelumalleja.

Länsi-Uudenmaan Kylät ry toimii Länsi- ja Keski-Uudenmaan kyläyhdistysten katto-organisaationa. Työnjako Pomovästin ja Länsi-Uudenmaan Kylät ry:n välillä on ollut seuraava; Länsi-Uudenmaan Kylät ry vastaa kylien aktivoinnista ja uusien yhteistyömuotojen kehittämisestä ja Pomoväst rf kylien kehittämis- ja investointihankkeiden rahoittamisesta.

Yhdistystoiminta on perinteisesti ollut aktiivista alueellamme mutta aktiivijäsenet vanhenevat eivätkä nuoret halua sitoutua toimintaan pitkällä tähtäimellä. Tulomuutto on leimaa-antava erityisesti alueemme itäosissa ja tulomuuttajilla on usein heikko paikallisidentiteetti. Kylä- ja yhdistystoiminnalla on merkittävä rooli tulomuuttajien integroimisessa yhteiskuntaan. Yhdistystoiminta on tärkeää myös nuorten aktivoimisessa. Meidän tuleekin panostaa yhdistystoiminnan puitteissa tapahtuvien vapaa-ajanharrastusten tukemiseen sekä innostaa ja käynnistää uutta toimintaa. Hyvien hankkeiden avulla voitaisiin myös viime vuosina vähentynyttä talkoohenkeä elvyttää.

Luonto

Kaunis ja puhdas luontomme, meri ja saaristo ovat tärkeä resurssi. Alueemme leimaa vesistöjen suuri määrä (pohjavesialueet, järvet, purot, joet, meri) joita kuitenkin uhkaavat öljy- ja kemikaalionnettomuuksien aiheuttamat ympäristötuhot. Laivaliikenne Suomenlahdella on vilkasta, samoin kuin vaarallisten aineiden maantiekuljetukset ja on vain ajan kysymys että jotain tapahtuu. Meidän tulisi kaikin keinoin estää tällaiset onnettomuudet ja samalla kehittää menetelmiä, jotka voidaan ottaa käyttöön onnettomuuden sattuessa.

Luonto on resurssi, josta on pidettävä huolta. Lähi tuotteiden ja luontoon perustuvien tuotteiden ja palveluiden kehittämiselle on hyvät mahdollisuudet, esimerkkinä mainittakoon elintarvikkeet, puutuotteet, bioenergia ja muut uusiutuvan energian tuotteet ja palvelut, matkailualan, rakennusalan ja puutarhanhoidon tuotteet ja palvelut jne.. Meillä on myös hyvät edellytykset uuden teknologian ja yrittäjyyden kehittämiseen yhteistyössä alueen tutkimuslaitosten kanssa (esim. Aronia, Tvärminnen eläintieteellinen asema).

Saaristo on alueemme valttikortti. Saaristo mahdollistaa vapaa-ajan asutuksen ja antaa edellytyksiä matkailuelinkeinon kehittämiselle. Tällä hetkellä toiminta on varsin sesonkiluonteista ja siitä voitaisiinkin kehittää ympärivuotista. Vapaa-ajan asukkaat ovat myös alueemme voimavara palveluiden ja tuotteiden tarvisijoina mutta myös tietotaitonsa ja verkostonsa kautta osallistuessaan paikalliseen kehittämiseen. Tietoyhteiskunta ja etätyömahdollisuus pidentävät vapaa-ajan asukkaiden mahdollisuutta viipyä mökeillään yhä pidempiä aikoja ja heistä tuleekin yhä enemmän osa länsiusmaalaista arkipäivää.

Länsi-Uusimaa on houkutteleva matkailukohde kauniin luontonsa ja pääkaupunkiseudun läheisyyden vuoksi. Matkailuala onkin kehittynyt viime vuosina mutta yöpymispaikkoja ja erityisesti vuokramökkejä on edelleen liian vähän.

Pomovästin paikallisen kehittämisohjelman ”Länsi-Uusimaa yhdistää voimansa 2007 - 2013” arviointi

Pomoväst on tehnyt työtä alueen kehittämiseksi jo vuodesta 1997. Viimeisen ohjelmakauden aikana olemme keskittyneet ympäristö- ja kulttuurihankkeisiin sekä yrittäjyyden kehittämiseen.

Kehittämisstrategiamme on ollut vuorovaikutuksen ja yhteistyön avulla luoda hyvinvoiva alue ja hyödyntää mahdollisimman hyvin Länsi-Uudenmaan tarjoamat resurssit. Tavoitteena oli että Länsi-Uusimaa on vuonna 2013 viihtyisä alue, jonka ympäristö houkuttelee sekä vakituisia asukkaita että satunnaisia kävijöitä ja samalla tuo alueelle uusia asukkaita. Länsi-Uusimaa on elävä kulttuuriseutu ja houkutteleva vierailukohde myös talvisaikaan.

Ohjelmakausi 2007 - 2013 käynnistyi syksyllä 2007 jolloin saatoimme ottaa vastaan ensimmäiset hakemukset. Hankkeet, joille tuolloin puolsimme rahoitusta, aloittivat omalla riskillä. Ensimmäiset ELY -keskuksen rahoituspäätökset tulivat vasta vuoden 2008 lopussa. Pomovästin henkilökunta ja hallitus ovat vastaanottaneet paljon ideoita, joista osasta on tullut hakemuksia, osa ei ole täyttänyt Leader -hankkeelle asetettuja vaatimuksia ja osa on ohjattu muihin rahoituslähteisiin. 31.12.2013 mennessä oli jätetty sisään kaikkiaan 107 hankehakemusta joista 14 on eri syistä saanut kielteisen päätöksen ja 16 tapauksessa hakija on itse vetänyt hakemuksensa pois.

Hakijoilla, jotka ovat olleet etukäteen yhteydessä Pomovästiin keskustellakseen hankeideastaan, on useimmissa tapauksissa ollut paremmat edellytykset tehdä hyväksyttävä hankesuunnitelma/hakemus kuin niillä, jotka ovat itsenäisesti tehneet hakemuksen. Kun hankkeesta keskustellaan etukäteen, on mahdollisuus saada tietoa hakemukselle asetettavista vaatimuksista ja siitä, mitä kannattaa ottaa huomioon hankkeen toteutuksen osalta.

Niiden hakemusten osalta, jotka on hylätty tai vedetty takaisin, on useimmiten ollut kysymys laillisuusesteistä (yritys on liian suuri, ei ole saatu rakennuslupaa, omarahoitusosuus ei ole ollut kunnossa jne..). Muutamassa tapauksessa hakija ei ole pyynnöstä huolimatta toimittanut hakemukseen tarvittavia täydennyksiä tai on pitänyt hankebyrokratiaa liian hankalana. Yksi hakemus vedettiin takaisin Pomovästin rahoituskäytön loppumisen vuoksi ja hakija ohjattiin suoraan ELY -keskukseen.

Kaikilta hakijoilta on pyydetty loppuraportoinnin yhteydessä palaute. Saamamme palautteen mukaan ovat hakijat katsoneet saaneensa Pomovästilä hyvää tai erittäin hyvää palvelua. Enemmistö hakijoista ei myöskään olisi toteuttanut hankettaan ilman Leader -rahoitusta.

Vuosien 2007 - 2013 aikana olemme puoltaneet rahoitusta 77 hankkeelle, joista 30 on ollut yrityshankkeita. Yrityshankkeista kymmenen on ollut investointihankkeita, kaksi kehittämissankkeita ja 18 yrittäjälle on puollettu käynnistystukea ensimmäisen ulkopuolisen työnantajan palkkaamiseksi.

Muista hankkeista on 21 ollut investointihankkeita, 24 kehittämissankkeita, yksi on ollut elinkeinojen kehittämissanke ja yksi koulutus/tiedotushanke.

Yllä mainittujen lisäksi olemme itse toteuttaneet alueiden välisen hankkeen ja osallistuneet kahdeksan, jonkun toisen Leader -ryhmän hallinnoiman hankkeen rahoitukseen.

Jakautuminen eri toimenpidekokonaisuuksien kesken on ollut seuraava;

	Ohjelma		Toteutunut (päätökset per 31.12.2013)	
Yhteinen ympäristömme	1.645.000 €	25%	1.475.000 €	25%
Yhteinen kulttuurimme	2.632.000 €	40%	2.536.000 €	43%
Yritteliäs Länsi-Uusimaamme	2.303.000 €	35%	1.915.000 €	32%
Yhteensä	6.580.000 €		5.926.000 €	

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

Ohjelman rahoitus

Julkisen rahoituksen (EU, valtio ja kunnat) osuudeksi budjetoitiin 65 % yksityisen rahoituksen osuuden ollessa 35 %. Toteutunut julkisen rahoituksen osuus on noin 57 % ja yhdistyksiltä, organisaatioilta ja yrityksiltä saatu yksityisen rahoituksen osuus noin 43 % kokonaisrahoituksesta.

Toimenpidekokonaisuuksien osuudet kokonaisohjelmasta ovat toteutuneet suurin piirtein ohjelman mukaisesti. Meille ei ole myönnetty Leader- rahoitusta haetun mukaisesti (ohjelma) mutta olemme voineet kompensoida erotuksen yksityisellä rahoituksella. Lopulliset luvut tullaan esittämään ohjelman loppuraportissa.

Tarkasteltaessa ohjelmalle asetettujen tavoitteiden toteutumista voidaan todeta että tavoite 113 hankeaikaisesta työpaikasta (vastaa 31 henkilötyövuotta) on ylitetty. Jo 174 henkilöä (vastaa 60 henkilötyövuotta) on työllistynyt hankkeissa. Tavoitetta on ollut hankala mitata käytännössä sillä hankkeissa ostopalveluna tehtävää työpanosta on usein vaikea selvittää ja sen vuoksi se puuttuukin suurelta osin seurannasta. Joka tapauksessa on ilmeistä että Leader -hankkeilla on suuri työllistävä vaikutus.

Tavoitteenamme oli 75 uuden työpaikan syntyminen (vastaa 42 henkilötyövuotta) joista per 31.12.2013 on toteutunut 30 (vastaten 28,6 henkilötyövuotta). Emme ole myöskään vielä saavuttaneet tavoitettamme 15 uuden yrityksen perustamisesta vaan toteutuma on 8 uutta yritystä.

Uusi vesilaki vaatimuksineen oli ajankohtainen ohjelmaa kirjoitettaessa ja asetimmekin tavoitteeksi 20 uuden vesiosuuskunnan perustamisen. Koska lain vaatimuksia ei tarvitse vielä täyttää, ei myöskään vesiosuuskuntien perustaminen ole päässyt vauhtiin.

Elämme muuttuvassa maailmassa ja meidän on jatkuvasti opittava sopeutumaan uusiin tilanteisiin. Lopullinen analyysi ohjelmasta tehdään sen päätyttyä.

STRATEGIAN TAVOITTEIDEN KUVAUS**Visio vuonna 2020****Visio 2020:**

Länsi-Uusimaa on hyvinvoiva seutu, jossa yhteistyö eri organisaatioiden ja kieliryhmien välillä toimii hyvin, kaikki vetävät yhtä köyttä. Käytämme hyväksemme luonnon, kulttuurin ja historiamme antamat mahdollisuudet kestäväällä tavalla, näemme nuoret voimavarana, johon kannattaa panostaa tulevaisuutta silmällä pitäen. Edellä mainittuihin perustuu kehityksemme. Yrittäjyyden ja yhteistyön avulla kehitämme alueen hyvinvointia lähtökohdانا yksilö ja visiona että kun yksittäinen länsiusmaalainen voi hyvin, voi myös yhteiskunta hyvin.

Kohderyhmä

Tavoitteenamme on hyvinvoiva Länsi-Uusimaa joka perustuu yksilön eli vakituisten asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden, satunnaisten vierailijoiden, yrittäjien, asiakkaiden jne. hyvinvointiin. Ohjelman erityisenä kohderyhmänä ovat syrjäytymisvaarassa olevat nuoret. Toinen erityinen kohderyhmä ovat kolmannen iän edustajat eli vanhemmat henkilöt jotka eivät enää ole työelämässä ja ostavat mielellään palveluita ja voivat myös eri yhteyksissä antaa osaamistaan yhteisön hyväksi. Väestöennusteiden mukaan iäkkäiden henkilöiden määrä kasvaa Länsi-Uudellamaalla kuten muuallakin maassa. Ennusteen mukaan esimerkiksi Hangon väestöstä vuonna 2020 on yli 35 % yli 65-vuotiaita. Tämä luo kysyntää vanhemmalle väestölle suunnatuista palveluista.

Yhteistyöllä saamme aikaan enemmän

Hyödyntämällä sosiaalista pääomaa, muodostamalla verkostoja ja työskentelemällä yhdessä voimme saada aikaan enemmän kuin kukaan meistä yksin. Innovatiiviset ratkaisut syntyvät usein kun eritaustaiset ihmiset ja osaamiset kohtaavat ja ongelmia tarkastellaan eri näkökulmista katsoen. Tämä pätee myös nuorten ja vanhojen, vakituisten ja osa-aikaisten asukkaiden, paikallisväestön ja maahanmuuttajien välisissä kohtaamisissa.

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

Painopistealueemme

Panostamme toimenpiteisiin joissa hyödynnetään **luontoa voimavarana** ja luodaan siihen pohjautuvaa uutta yrittäjyyttä. Tulemme panostamaan myös luonnonsuojeluun ja ympäristön laatua parantaviin toimenpiteisiin.

Koemme että **paikallisuus on voimavaramme** ja tulemme panostamaan osaksi kulttuuriimme ja historiaamme pohjautuvaan kehittämiseen, osaksi kylien kehittämiseen.

Nuoret ovat Länsi-Uudenmaan tulevaisuus ja ehkäisemällä syrjäytymistä ja nuorisotyöttömyyttä autamme nuoria löytämään paikkansa yhteiskunnassa ja vaikuttamaan myös omalta osaltansa kehittämiseen.

Hyvinvointi, yhteistyö ja yrittäjyys kulkevat punaisena lankana läpi koko strategian.

PAINOPISTEALUEET**Luonto kehittämismahdollisuutena**

Jotta Länsi-Uudenmaan asukkaat voisivat hyvin, tulee meidän huolehtia myös siitä, että ympäröivä luontomme voi hyvin. Meillä on *hieno luonto monine vesistöineen ja kauniine saaristoineen*. Sijaintimme *pääkaupunkiseudun* naapurina antaa meille mahdollisuuden hyödyntää luontoa esim. *matkailussa ja paikallisten tuotteiden* kehittämisessä.

Aluettamme leimaa myös suuri, yhä pidempään alueella viipyvien *vapaa-ajan asukkaiden* määrä. Vakituiset asukkaat, vapaa-ajan asukkaat ja satunnaiset kävijät haluavat kaikki nauttia luonnon antimista. Jotta kehittäminen tapahtuisi kestäväällä tavalla, tulee meidän kehittämistyön ohessa panostaa myös luonnonsuojelullisiin, ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, tiedon lisäämiseen sekä luonnonhoidollisiin, konkreettisiin toimenpiteisiin.

Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden osalta tulemme ensisijaisesti panostamaan vesistöihin liittyviin toimenpiteisiin. Länsi-Uudellamaalla, kuten muuallakin, ympäristötuhojen ja -katastrofien uhka on jatkuvasti läsnä. Öljyonnettomuuden uhka rannikollamme on välitön. Luonnosta tulee huolehtia ja luontoa tulee hoitaa ennaltaehkäisevästi ja siten edes jossain määrin estää luonnon tuhoutuminen.

Tavoitteemme:

Tavoitteenamme on oppia näkemään luonto voimavarana, pitämään siitä huolta, hyödyntämään sen tarjoamat mahdollisuudet ja aikaansaada kestävä kehityksen avulla siihen pohjautuvia ansaintamahdollisuuksia.

Mitä teemme?

Tämän painopistealueen sisällä pyrimme *kehittämään luonnon antamiin mahdollisuuksiin pohjautuvaa toimintaa* ja toteuttamaan toimenpiteitä jotka eri tavoin *parantavat tai suojelevat luontoa*. Kysymykseen voi tulla asukkaiden yhteinen hanke; esim. järven tai merenlahden puhdistaminen, rosakalastus ja muut toimenpiteet joilla ehkäistään vesistön umpeen kasvamista. Kysymykseen voi tulla myös esim. uimarannan kunnostaminen, luontopolun tai melontareitin perustaminen, kyläkeskustan tai pikkukaupungin keskustan kunnostaminen. Myös luontomatkailevia tulisi kehittää kestäväällä tavalla. Toimenpiteinä voisivat olla esim. uusien pyöräreittien, vaellusreittien ja melontareittien kehittäminen jne..

Kysymykseen voivat myös tulla toimenpiteet, jotka tukevat kestäväää kehitystä; esim. kierrätys, energiansäästö tai erilaisten ratkaisujen kehittäminen uusiutuvan energian hyödyntämiseksi. Toimenpiteisiin kuuluvat myös tärkeiden ympäristöjen kartoitus, tiedotuskampanjat, info- ja seminaaritilaisuuksien järjestäminen joissa painopiste on kestävässä kehityksessä ja hyvinvoivassa ympäristössä.

Meidän tulisi kehittää uusia keinoja vesistöjemme hyvän laadun ylläpitämiseksi. Voisimme esimerkiksi puhdistaa vettä viljelemällä pajua. Kulttuurimaisemamme ylläpitämiseksi voisimme esimerkiksi "vuokrata" märehittijöitä kesäkuukausiksi – märehittäjän ovat alueeltamme katoamassa.

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

Tulemme panostamaan myös toimenpiteisiin, joilla ennaltaehkäistään ympäristön ja vesistön saastuminen.

Toteutettavat toimenpiteet voivat työllistää paikallisia yrittäjiä ja antaa myös työmahdollisuuksia alueen nuorille. Monet toimenpiteistä ovat myös sellaisia, jotka asukkaat toteuttavat yhdessä ja talkoovoimin. Tulemme tekemään yhteistyötä alueemme tutkimuslaitosten kanssa eli Aronian ja Tvärminnen eläintieteellisen aseman kanssa. Heillä on tämän alan tietotaito ja heidän avullaan voimme kehittää esim. uutta teknologiaa ja yrittäjyyttä.

Ammattikalastukseen liittyvät toimenpiteet tullaan toteuttamaan kalatalousohjelman kautta. Pomoväst voi sen sijaan tukea maaseutuohjelman kautta saaristossa toimivia kalastusmatkailu- tai muita palveluyrityksiä.

Määrälliset tavoitteet ovat:

30 000	henkilöä on hyötynyt parantuneista palveluista / infrastruktuurista
8	uutta työpaikkaa on syntynyt
	- 2 naista, joista 1 alle 35 v
	- 6 miestä, joista 2 alle 35 v
3	uutta yritystä on perustettu
	- 1 nainen
	- 2 miestä
10	uutta tuotetta / palvelua on syntynyt (luontomatkailu, paikalliset tuotteet jne.)
20	henkilöä on työllistynyt hankkeissa
	- 7 naista, joista 3 alle 35 v
	- 13 miestä, joista 5 alle 35 v
6	koulutustilaisuutta järjestetty
100	henkilöä osallistunut koulutukseen
	- 50 naista, joista 10 alle 35 v
	- 50 miestä, joista 10 alle 35 v
10	tiedotus / aktivointitilaisuutta järjestetty
200	henkilöä osallistunut tiedotus / aktivointitilaisuuteen
	- 100 naista, joista 20 alle 35 v
	- 100 miestä, joista 20 alle 35 v
1	teemahanke toteutettu
4000	tuntia talkootyötä on toteutettu
4	ympäristönparannustoimenpidettä toteutettu (esim. vesistönpuhdistushanke, kierrätyshanke, maisemanhoitosuunnitelmien tekeminen jne.)
4	luontopolkua, vaellus- tai melontareittiä tai vastaavia on toteutettu
5	rakennusta rakennettu / korjattu yritystoimintaa varten
3	uutta innovatiivista ratkaisua kehitetty (uusiutuva energia, energiansäästö jne.)

Paikallisuus voimavarana**Kulttuuri ja historia**

Länsi-Uusimaa on *vanha kulttuuriseutu* monipuolisine kulttuuritarjontoineen. Meillä on useita *hienoja ruukkialueita, rikas paikallishistoria ja vireä yhdistystoiminta*. Aluetta leimaa myös elävä *kaksikielisyys ja monikulttuurisuus*. Alueen kulttuuritoiminta on edelleen melko kausiluonteista; kesällä tarjonta on runsasta mutta talvikuukausiksi olisi kehittämismahdollisuuksia. Monet nähtävyytemme ja pääkaupunkiseudun läheisyys antavat mahdollisuuden esim. matkailun kehittämiseksi. Länsi-Uusimaa on vanhaa käsityöperinnealuetta ja trendinä näemme yhä kasvavan kiinnostuksen ja arvostuksen käsintehtyä kohtaan. Alueellemme sopisi hyvin myös viime aikoina suosittaan kasvattanut ruokakäsityö.

Eräs viime aikojen suurista trendeistä on ollut *lähiruoka*. Ihmiset välittävät yhä enemmän siitä, mitä syövät ja haluavat syödä puhdasta, lähituotettua ruokaa. Meillä onkin hyvät mahdollisuudet kehittää nyt paikallista ruokakulttuuria, hyödyntää vanhoja perinteitä ja reseptejä, kehittää uusia tapahtumia, jakelua jne..

Eräs vielä kohtuullisen käyttämätön mahdollisuus on luonnon ja ruokakulttuurin yhdistäminen. Suuri määrä marjoja ja sieniä jää poimimatta metsiimme. Tämän resurssin hyödyntäminen toisi mahdollisuuksia kehittää paikallisia tuotteita, esim. opastettuja retkiä metsiin tai uusia elintarvikkeita.

Kylien kehittäminen

Kuntien koon kasvaessa muodostuu *kyläyhteisöllisyys* yhä tärkeämmäksi. *Kyliä lähipalveluiden* merkitys kasvaa palvelujen keskittyessä. Paikallistasolla tulisikin löytää uusia ratkaisuja joilla palvelut turvattaisiin. Kyliksi käsitämme myös alueemme pienet kaupunkikeskustat.

Koska alueemme joissakin osissa on paljon tulomuuttajia, ovat muuttajien *juurettomuus* ja *paikallisen identiteetin* puuttuminen ongelmia, joita kohtaamme. Yhdistystoiminnassa ongelmia aiheuttavat aktiivijäsenistön vanheneminen, jäsenet eivät halua sitoutua toimintaa pidemmäksi ajaksi ja talkootyö vähenee.

Yksittäisen henkilön hyvinvointia edistää esim. kylätoiminnan kautta syntyvä yhteisöllisyys, mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa oman lähiympäristön kehittämiseen, yhteenkuuluvaisuuden ja osallisuuden tunne. Lasten, nuorten ja vanhempien henkilöiden vapaa-ajantoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja väestön hyvinvointia. Myös *vapaa-ajan asukkaat ovat voimavara* osallistuessaan paikalliseen kehittämiseen tietotaitoineen, kontakteineen ja uusine ideoineen ja myös kuluttamalla paikallisia palveluita ja tuotteita.

Tavoitteemme:

Tavoitteenamme on oppia näkemään paikallisuus voimavarana ja hyödyntämään sitä kestäväällä tavalla. Voimavaroina näemme kulttuurin, historian ja paikalliset asukkaat.

Tavoitteena on että Länsi-Uudenmaan kulttuurielämä kukoistaa ja on monipuolista ja sillä on jotain annettavana sekä vakituksille asukkaille, vapaa-ajan asukkaille että satunnaisille kävijöille. *Kulttuurin avulla luomme uusia tuotteita, työtilaisuuksia ja uutta yrittäjyyttä.* Kulttuurin ja kyläkehittämisen myötä syntyy *me-henki*, joka lisää osallistumista lähialueen kehittämiseen ja yhteistä vastuunkantoa omasta kotiseudusta. Kulttuuriaktiiviteettien tarjonta ja osallisuus paikalliseen toimintaan lisäävät henkistä hyvinvointia.

Alueen kulttuuritoimijoiden välistä yhteistyötä tulee kehittää mutta samalla luoda myös uusia yhteistyöverkostoja kulttuurin ja muiden toimijoiden välillä. Tulemme panostamaan toimenpiteisiin, jotka edistävät yhteistyötä eri kieliryhmien, ikäryhmien, kulttuurien jne. välillä. Haluamme näin toimien poistaa tarpeettomia raja-aitoja, edistää suvaitsevaisuutta ja ymmärrystä siitä, että kaikilla on jotain annettavaa ja että voimme oppia näkemään asioita eri tavalla. Yhteistyön avulla voimme saada aikaan myös uutta toimintaa ja uutta yrittäjyyttä.

Oppiaksemme lisää lähihistoriasta tulisi meidän hyödyntää tarinat, joita yhteiskuntamme vanhemmilla ihmisillä on kerrottavana. Nämä tarinat tulisi taltioida ja kertoa edelleen nuorille heille sopivalla tavalla. Samalla dokumentoitaisiin seudun historiaa tulevia sukupolvia varten. Tarinoita voisi hyödyntää myös uusien tuotteiden kehittämisessä, esim. ”Story-telling” – matkailu, tapahtumat, ruokakulttuuri, leikit, käsityöt jne.. Mahdollisuudet ovat rajattomat.

Kylätoiminnan osalta panostamme toimenpiteisiin, jotka edistävät kyläyhteisöllisyyttä. Kyseeseen voivat tulla esim. oman kylän kyläsuunnitelman laatiminen, yhteisten vapaa-ajantoimintojen kehittäminen tai uusien yhteistyöverkostojen aikaansaaminen paikallisväestön ja vapaa-ajan asukkaiden välille. Panostamme myös toimenpiteisiin, joilla kehitetään uusia ratkaisumalleja kylästä katoavien palveluiden tilalle ja joilla aikaansaadaan keskusteluyhteyksiä kunnallisiin päättäjiin. Osuuskuntien perustaminen voi olla ratkaisu paikallisten tuottajien pyrkiessä vastaamaan paremmin kysyntään. Tuemme myös toimenpiteitä, joiden avulla kehitetään innovatiivisella tavalla pientuotantoa ja jalostusta sekä kehitetään toimintamalleja, joiden avulla kuluttajat löytäisivät paremmin tuottajat.

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

Määrälliset tavoitteet ovat

20 000	henkilöä on hyötynyt parantuneista palveluista
15	uutta työpaikkaa on syntynyt
	- 7 naista, joista 3 alle 35 v
	- 8 miestä, joista 3 alle 35 v
4	uutta yritystä on perustettu
	- 2 naista
	- 2 miestä
25	uutta tuotetta / palvelua on syntynyt (tapahtuma, ruokakulttuuri, käsityö, "turistirysä", vanhennevalle väestölle suunnattu palvelu jne.)
20	henkilöä on työllistynyt hankkeissa
	- 10 naista, joista 5 alle 35 v
	- 10 miestä, joista 5 alle 35 v
6	koulutustilaisuutta on järjestetty
100	henkilöä on osallistunut koulutukseen
	- 50 naista, joista 10 alle 35 v
	- 50 miestä, joista 10 alle 35 v
10	tiedotus / aktivointitilaisuutta on järjestetty
150	henkilöä on osallistunut tiedotus /aktivointitilaisuuteen
	- 100 naista, joista 20 alle 35 v
	- 50 miestä, joista 10 alle 35 v
1	teemahanke on toteutettu
10	kyläsuunnitelmaa / pienten kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmaa tehty tai päivitetty
10	uutta yhteistyöverkostoa on syntynyt
5	rakennusta on rakennettu / korjattu (yritystoimintaa varten, kylätaloiksi jne.)

Nuoret Länsi-Uudenmaan tulevaisuutena

Nuorten tilanne Länsi-Uudellamaalla vaihtelee alueellisesti. Nuoriksi laskemme tässä kaikki alle 30-vuotiaat. *Nuorten koulutustaso on Hangossa alhainen ja erityisesti suomenkieliset ammattiin johtavat koulutusmahdollisuudet ovat kaukana.*

Hankolaisten on aiemmin ollut suhteellisen helppoa saada töitä teollisuuden tai sataman palveluksessa. Viime vuosina on tilanne kuitenkin muuttunut usean suuren teollisuuslaitoksen lopetettua toimintansa ja myös satamassa ovat työpaikat vähentyneet merkittävästi. Työttömyysaste Hangossa on tällä hetkellä 13,2 % (maaliskuu 2014) ja työttömistä on 63 henkilöä alle 25-vuotiaita. Raaseporissa on työttömiä alle 25-vuotiaita 167. Riski näiden nuorten syrjäytymisestä on suuri. Tarvitsemme toimenpiteitä, joilla nämä nuoret saadaan työllistettyä tai kiinnostumaan koulutuksesta.

Alueemme itäiset osat ovat tulomuuttopositiivisia ja tästä syystä esiintyy usein myös juurettomuutta. Tarvitsemme toimenpiteitä, joiden avulla uudet asukkaat ja erityisesti nuoret kokisivat olevansa *kotiseudullaan*. Jotta nuoret saataisiin mukaan paikalliseen kehittämiseen, on toimenpiteiden vastattava heidän tarpeisiinsa ja kiinnostuksen kohteisiinsa. Nuoret tarvitsevat omia paikkoja, jossa he voivat tavata toisiaan.

Myönteisenä on nähtävä se että yhä useampi nuori haluaa *perustaa oman yrityksen*. Nuoret ovat pelottomia ja halukkaita ottamaan suurempia riskejä kuin vanhemmat ihmiset. Usein olisi kuitenkin hyvä jos heillä olisi kokenut yrittäjä mentorina ja neuvonantajana ja myös enemmän tietoa yrittäjyydestä. Länsi-Uudellamaalla jo toimivaa yritysneuvonnan yhteistyöverkostoa voitaisiin kehittää ja järjestä erityisesti nuorille yrittäjille suunnattua koulutusta ja mentoritoimintaa. Myös yhteistyötä oppilaitosten ja koulujen kanssa tulisi kehittää jotta nuoret saataisiin kiinnostumaan koulutuksesta.

Tavoitteemme:

Tavoitteenamme on parantaa nuorten hyvinvointia sekä vähentää syrjäytymisen ja työttömyyden uhkaa Länsi-Uudellamaalla toimenpitein, joilla saadaan nuoret mukaan paikalliseen kehittämiseen sekä lisäämällä nuorten yrittäjyyttä ja nuorille tarkoitettuja työpaikkoja.

Tuettavia toimenpiteitä voivat olla mm. nuorten kokoontumispaikkojen kehittäminen, erilaiset nuorille suunnatut aktivointihankkeet, nuorten yrittäjyyden edistäminen, uusien mallien aikaansaaminen, jotta nuoret saavat äänensä kuuluviin yhteiskunnassa jne..

On myös tärkeää löytää työpaikkoja erityisesti niille nuorille, joita uhkaa syrjäytyminen. Saadaksemme hyviä tuloksia aikaan tulee meidän tehdä yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa (kunnat, seurakunnat, yhdistykset ja muut organisaatiot) ja löytää uusia innovatiivisia keinoja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Nuorten aktivoimiseksi voisimme perustaa nuorista koostuvan "mini Leader- hallituksen" joka hallinnoisi erillistä rahoituskiintiötä ja päättäisi itsenäisesti tästä kiintiöstä rahoitettavista nuorten itsensä määrittelemistä hankkeista. Samalla saisimme nuoret kiinnostumaan ja tulemaan mukaan Leader- toimintaan ja "oikeaan" Leader- hallitukseen.

Määrälliset tavoitteet ovat:

6000	henkilöä (nuorta) on hyötynyt parantuneista palveluista
20	uutta työpaikkaa on syntynyt
	- 10 naista, joista 10 alle 35 v
	- 10 miestä, joista 10 alle 35 v
6	uutta yritystä on perustettu
	- 3 naista
	- 3 miestä
25	uutta tuotetta / palvelua on syntynyt (tapahtumaa, lähipalvelua jne.)
10	henkilöä on työllistynyt hankkeissa
	- 5 naista, joista 3 alle 35 v
	- 5 miestä, joista 3 alle 35 v
6	koulutustilaisuutta on järjestetty
100	henkilöä on osallistunut koulutuksiin
	- 50 naista, joista 30 alle 35 v
	- 50 miestä, joista 30 alle 35 v
10	tiedotus / aktivointitilaisuutta on järjestetty
150	henkilöä on osallistunut tiedotus / aktivointitilaisuuksiin
	- 100 naista, joista 90 alle 35 v
	- 50 miestä, joista 45 alle 35 v
1	teemahanke on toteutettu
10	toimenpidettä on toteutettu, joilla on ehkäisty syrjäytymistä ja lisätty nuorten osallistumista paikalliseen kehittämiseen (järjestetty kokoontumispaikkoja, tapahtumia, vapaa-ajantoimintaa jne.)
3	uutta yhteistyöverkostoa on syntynyt

YHTEISTYÖ MUIDEN MAASEUTUALUEIDEN KANSSA

Tulemme ensisijaisesti tekemään yhteistyötä muiden Uudenmaan Leader -ryhmien, Suomen kaksi- ja ruotsinkielisten Leader -ryhmien ja pääkaupunkiseudulle perustettujen kaupunki-Leader- ryhmien kanssa. Kansainvälisen toiminnan osalta asetamme etusijalle Itämeren maat ja tulemme jatkamaan yhteistyötä Leader Nedre Dalälven- ryhmän kanssa.

Tavoitteemme:

Tavoitteenamme on edistää yhteistyötä muiden maaseutualueiden kanssa ja saada uusia virikkeitä ja ideoita, joita voidaan hyödyntää omalla alueellamme.

Yhteisten hankkeiden teemat tulevat olemaan samoja kuin ohjelmamme paikallisessa osuudessa eli luonto, kulttuuri ja historia, kylätoiminta sekä nuorisotoiminta.

Yhteistyö Leader-ryhmien kanssa voi olla myös Leader- toiminnan kehittämistä, tiedotustoimintaa, kokemusten vaihtoa jne.. Olemme sopineet muiden uusmaalaisten toimintaryhmien kanssa että tulemme kehittämään yhteistyötämme edelleen auttamalla toisiamme toimintamme arvioimisessa esim. ristiinauditoimalla. Panostamme myös yhteisiin tiedotustoimenpiteisiin ja järjestämme hallitusten ja henkilöstöjen välisiä tapaamisia ja tapaamisia myös eri alueiden hanketoimijoiden välillä. Otamme mukaan toimintaamme myös uudet paikalliset, Helsingin alueelle perustetut toimintaryhmät ja saamme täten aikaan uusia yhteistyöverkostoja. Pomoväst tekee aktiivista yhteistyötä myös muiden maamme kaksi- ja ruotsinkielisten ryhmien kanssa.

Olemme jo usean vuoden ajan tehneet kansainvälistä yhteistyötä ruotsalaisen Leader Nedre Dalälvenin kanssa. Teemoina ovat olleet matkailu, ympäristö ja nuorisovaihto. Yhteistyö tulee jatkumaan tulevilla ohjelmakaudella.

Voimme aiempiin kokemuksiin perustuen todeta, että opintokäynnit ja tietojen vaihto muiden alueiden kanssa on tärkeää yrittäjien ja muiden toimijoiden innostamiseksi. Käynneillä saa usein uusia ideoita ja näkökulmia, joita voi sitten toteuttaa omassa toiminnassaan. Yhteistyö voi johtaa myös toisen maaseutualueen kanssa yhteistyössä toteutettaviin toimenpiteisiin esim. alueiden markkinointiin, uusien tuotteiden kehittämiseen (ruokakulttuuri, matkailu jne..) tai kokemusten vaihtoon esim. ympäristökysymyksissä. Erityisesti nuorten on tärkeää saada mahdollisuus nähdä miten muualla toimitaan. Toimenpiteinä voisivat olla esim. nuorisovaihto kulttuurin osalta (teatteri, musiikki jne.) tai opintokäynti jonka aikana voitaisiin tutustua siihen miten nuoret yrittäjät toimivat muilla maaseutualueilla.

Määrälliset tavoitteet ovat:

10	henkilöä on työllistynyt hankkeissa
	- 5 naista, joista 2 alle 35 v
	- 5 miestä, joista 2 alle 35 v
5	koulutustilaisuutta on järjestetty
100	henkilöä on osallistunut koulutuksiin
	- 50 naista, joista 10 alle 35 v
	- 50 miestä, joista 10 alle 35 v
10	tiedotus / aktivointitilaisuutta tai opintomatkaa on järjestetty
150	henkilöä on osallistunut tiedotus / aktivointitilaisuuteen tai opintomatkkaan
	- 100 naista, joista 20 alle 35 v
	- 50 miestä, joista 10 alle 35 v
5	uutta yhteistyöverkosta on syntynyt
5	uutta ja konkreettista ideaa on haettu ja toteutettu alueellamme

STRATEGIAN YHTEENSOVITTAMINEN MUIDEN RAHASTO-OHJELMIEN SEKÄ ALUEELLA TOTEUTETTAVIEN MUIDEN OHJELMIEN JA STRATEGIOIDEN KANSSA

Tämä strategia tullaan lähtökohtaisesti rahoittamaan maaseutuohjelmasta mutta joiltakin osin myös muista rahastoista kuten esim. sosiaalirahastosta. Tämä koskee ensisijaisesti Kirkkonummen keskusta-alueita mutta myös muita toimenpiteitä voidaan rahoittaa eri rahoituskanavia hyödyntäen.

Tässä strategiassa esitetyt toimenpiteet ovat sopusoinnussa alueen muissa ohjelmissa esitettyjen toimenpiteiden kanssa. Yhteistyö Uudenmaan ELY- keskuksen ja Uudenmaan liiton kanssa on sujuvaa ja tulemme yhdessä sopimaan mm. työnjaosta jne..

Uudenmaan alueellinen kehittämisstrategia 2014 – 2020

Alueellinen kehittämisstrategia on tehty yhteistyössä ELY- keskuksen ja Uudenmaan Leader -ryhmien kanssa. Tulemme suurelta osin noudattamaan aiempaa työnjakoa eli Leader -ryhmät toimivat paikallisesti ja Uudenmaan ELY -keskus vastaa suuremmista toimintakokonaisuuksista jotka koskevat koko Uttamaata. Leader -ryhmät panostavat ensisijaisesti ns. kolmanteen sektoriin, pieniin yrityksiin ja muihin paikallisiin ruohonjuuritason toimijoihin. ELY- keskuksen kanssa tullaan tekemään sopimus työnjaosta ja yhteisistä linjavedoista.

Uudenmaan alueellisen kehittämisstrategian teemoja ovat menestyvä elinkeinoelämä, energiatehokas maaseutu ja puhdas ympäristö sekä hyvinvoiva maaseutuväestö.

Uusimaa-ohjelma

Uttamaata koskeva uusi ohjelma sisältää maakunnan vision, tavoitteet ja strategian vuoteen 2040 saakka. Lisäksi se sisältää keskipitkäntähtäimen kehittämistoimenpiteet vuosille 2014 - 2017 ja toimeenpanosuunnitelman vuosille 2014 - 2015. Uusimaa-ohjelma tulee siis korvaamaan aiemmat maakuntakatsauksen, maakuntaohjelman ja toteuttamissuunnitelman. Ohjelmassa on panostettu kolmeen teemaan; kasvumahdollisuudet, toimiva arki ja kestävä luontotalous.

Rakennerahasto-ohjelmat

Strategiassamme kuvatut toimenpiteet ovat tasapainossa rakennerahasto-ohjelmien kanssa. Tulemme todennäköisesti ensisijassa hyödyntämään sosiaalirahaston rahoitusta ja toteutettavat toimenpiteet kohdistuvat nuorten ja maahanmuuttajanaisten syrjäytymisen ehkäisemiseen sekä toimenpiteisiin jotka edistävät osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Uudenmaan Leader -ryhmät ja ohjelmavastaavat ovat keskustelleet ohjelman ja paikallisten strategioiden yhteensovittamisesta.

Kalatalousrahasto,ESKO

Alueellamme toteutetaan myös kalatalousrahaston strategiaa (Etelä-Suomen Kalatalousryhmä ESKO). Leader -ryhmät ja kalatalousryhmä ovat sopineet työnjaosta jossa ESKO ensisijaisesti panostaa paikallisiin tai alueellisiin yhteistyöhankkeisiin joilla edistetään ammattikalastuksen, kalankasvatuksen ja kalastusmatkailun kehittämistä. Pomoväst voi rahoittaa esimerkiksi yksittäisen kalastusmatkailuyrityksen hanketta.

ESKO-ohjelmaa toteutetaan etelärannikolla ja tällä alueella toimivat Leader -ryhmät ovat Sepra, Silmu ja Pomoväst. Ohjelmaa hallinnoi Leader -ryhmä Sepra mutta kaikilla Leader -ryhmillä tulee olemaan hallituspaikka ESKOn hallituksessa. Kuntarahaosuudet kerätään alueen Leader -ryhmiltä ja kanavoidaan edelleen kalatalousohjelmaan. Kuntien ei tarvitse siis erikseen osoittaa rahoitusta kalatalousohjelmaan vaan se sisältyy tähän strategiaan. Kalatalousrahastosta rahoitettavat toimenpiteet sisältyvät erilliseen strategiaan.

Yhteistyötä ESKO -ryhmän ja alueella toimivien Leader -ryhmien välillä tullaan kehittämään edelleen ohjelmakauden aikana eri puolilla aluetta toteutettavien tapaamisten ja yhteisten tiedotustilaisuuksien avulla.

Länsi-Uudenmaan elinkeino- ja elinvoimaohjelma

”Vesi ja Ympäristö” on valittu etusijalle elinkeinoelämän kehittämisessä Länsi-Uudellamaalla. Muita kehitettäviä aloja ovat hoiva, matkailu, rakentaminen ja ympäristöteknologia.

Länsi-Uudenmaan matkailustrategia 2013 - 2016 (2020)

Tavoite matkailustrategiassa on että vuonna 2016 Länsi-Uusimaa muodostaa asiakkaalle ympärivuotisen, kestävän ja laadukkaan kokonaisuuden, joka on helppo löytää ja sen palveluja on helppo ostaa. Arvoina ovat yhteistyö, vastuullisuus, aitous ja paikallisuus sekä asiakaslähtöisyys.

VALMISTELUPROSESSIN KUVAUS

Tämä strategia perustuu keskusteluihin ja tapaamisiin alueen toimijoiden kanssa, aiempiin kokemuksiin ja sen teossa on huomioitu muut alueella toteutettavat ohjelmat ja strategiat. Olemme koonneet ideoita kentältä jo usean vuoden ajan ja asettaneet työryhmän, joka on työstänyt strategiaa keväällä 2013. Tämän lisäksi strategiaa on käsitelty Pomovästin hallituksessa useaan kertaan.

Taustamateriaalia kerättiin yhdessä Uudenmaan ELY -keskuksen ja muiden Uudenmaan Leader -ryhmien sekä Laurean kanssa. Työstimme yhdessä kyselylomakkeen, joka jaettiin alueen toimijoille. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty sekä alueellista strategiaa että omaa paikallista strategiaa tehtäessä. Toteutimme yhteistyössä myös Uudenmaan Tulevaisuuden työpajan 11.5.2012, jonka tuloksia on niitäkin hyödynnetty strategiaa tehtäessä.

Toteutimme Länsi-Uudenmaan Kylät ry:n kanssa tutkimuksen ”Metropolimaaseutu asukkaiden kokemana – nykytilanne ja tulevaisuudet toiveet”. Tutkimus toteutettiin osittain Uudenmaan kylien aktiiveille suunnatulla kyselyllä ja osittain maaseudun aktiivisten kehittäjien välisten kokousten ja tapaamisten avulla. Selvityksen tuloksia on hyödynnetty oman strategiamme teossa.

Olemme käyneet alueemme kuntien edustajien kanssa kehittämiskeskusteluita ja näistä saadut ajatukset ja toivomukset on huomioitu strategiaa tehtäessä.

Olemme osallistuneet aktiivisesti Länsi-Uudenmaan elinkeino- ja elinvoimaohjelman laatimistyöhön pohdittaessa yhteistyötä ja alueen eri toimijoiden rooleja. Myös ideat, jotka ovat nousseet esille seudullisen yritysneuvontaverkoston taholta, on huomioitu strategiassa.

Olemme järjestäneet myös teemallisia keskustelutilaisuuksia. Kulttuuriin liittyvät tilaisuudet järjestettiin Kirkkonummella 21.11.2012 ja Tammisaaressa 27.11.2012 ja tämän lisäksi kulttuuri- ja nuorisokysymyksiä koskeva tilaisuus Kirkkonummella 17.4.2013. Ympäristökysymyksissä olemme pyytäneet alueen ympäristöasioiden parissa toimivilta näkemyksiä ja ajatuksia ja järjestäneet myös tapaamisen heidän kanssaan Tammisaaressa 15.4.2013.

Avoimia tiedotus / keskustelutilaisuuksia on järjestetty eri puolilla aluetta; Inkoossa 28.10.2013, Pohjassa 29.10.2013, Hangossa 12.11.2013, Tammisaaressa 3.2.2014 sekä Kirkkonummella 12.2.2014. Olemme käyneet keskusteluita ja jakaneet tietoa myös yrittäjäkurssille (aikuisenkoulutus) osallistuneille neljälle ryhmälle 21.5.2013, 7.11.2013, 8.4.2014 sekä 15.4.2014.

Pomovästin jäsenillä ja muilla kiinnostuneilla on ollut mahdollisuus tutustua ja vaikuttaa strategiaehdotukseen yhdistyksen kevätkokouksissa 24.4.2013 ja 24.4.2014.

Toimiessamme kaksikielisellä alueella kommunikoimme aina sekä ruotsiksi että suomeksi. Eri tilanteissa ja tilaisuuksissa käyttämämme kieli valikoituu läsnäolijoiden mukaan. Joskus käytetty kieli on suomi, joskus ruotsi mutta useimmiten käytämme sujuvasti vuorotellen molempia kieliä.

Olemme osallistuneet useisiin kokouksiin ja seminaareihin päättääksemme mihin tulisi panostaa niissä yhteishankkeissa, jotka toteutamme oman alueemme ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Pidämme jatkuvasti yhteyttä muihin Uudenmaan Leader -ryhmiin sekä Suomen muihin ruotsin- ja kaksikielisiin Leader -ryhmiin. Olemme solmineet myös yhteydet pääkaupunkiseudulle perustettuihin ”kaupunki-Leader -ryhmiin” (Helka ja Fyra byar). Yhteistyömme ruotsalaisen Leader Nedre Dalälven -ryhmän kanssa on jatkunut aktiivisena tällä ohjelmakaudella ja olemme vaihtaneet ajatuksia ja kokemuksia siitä, mitä voisimme jatkossa tehdä.

Strategian sisällöstä on keskusteltu useasti Pomovästin hallituksessa ja keskusteluita on käyty myös muiden paikallisten, alueellisten ja kansallisten yhteistyökumppaneiden kanssa eri tilaisuuksissa. Näistä mainittakoon lukuisat kokoukset ja keskustelutilaisuudet mm. Länsi-Uudenmaan Kylät ry:n, muiden Uudenmaan Leader -ryhmien, Uudenmaan liiton, ELY -keskuksen jne.. kanssa. Useat sadat henkilöt ovat saaneet tietoa strategiasta eri tilaisuuksissa ja lisäksi heillä on ollut mahdollisuus osallistua eri kyselyihin ja täten olla vaikuttamassa strategian sisältöön. Strategia on ollut saatavissa myös kotisivuillamme ja tätä kautta kaikilla halukkailla on ollut mahdollisuus kommentoida sisältöä ja kertoa ideoitaan. Pomovästin Facebook -sivuilla on ollut myös tietoa prosessista ja siitä millä tavoin kukin voi vaikuttaa sisällön muotoutumiseen.

Ideat ja kommentit, jotka ovat nousseet yllä mainittujen tilaisuuksien ja kanavien kautta, on huomioitu strategiaa tehtäessä.

TOIMINTASUUNNITELMA

Tämän strategian toteuttamiseksi tulemme lisäämään kenttätöiden määrää entisestään. Yritysneuvonnan osalta yhteistyö sujuu jo nyt hyvin; meillä on yhteistyösopimus paikallisen kehitysyhtiö Novagon ja alueen muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö kyläorganisaatioiden ja koulutuslaitosten kanssa sujuu hyvin mutta tavoittaaksemme nuoret tarvitsemme lisää kanavia. Alueella työskentelee nuorisokysymysten parissa jo useampi organisaatio ja tavoitteenamme on saada nämä organisaatiot toimimaan yhdessä hyvien tulosten aikaansaamiseksi. Yhteistyötä myös suomenkielisten koulutuslaitosten (esim. Omnia Kirkkonummella/Espoossa ja Luksia Lohjalla) kanssa tulisi kehittää

Oppimissuunnitelma

Tulemme osallistumaan ministeriön, maaseutuviraston ja maaseutuverkoston järjestämiin koulutustilaisuuksiin sekä tarvittaessa muuhun koulutukseen. Muu koulutus voi olla sosiaalisen median käyttökoulutusta, johtamiseen liittyvää koulutusta jne.. Hallituksen jäsenet saavat perehdytyksen Leader -toimintaan ja tämän lisäksi järjestämme vuosittain omia koulutus/kehittämispäiviä hallituksen jäsenille ja henkilökunnalle

Tulemme järjestämään alueellamme hanketoimijoille suunnattuja tiedotustilaisuuksia ja tarvittaessa voimme järjestää myös kursseja esim. projektityöstä, palkkaukseen liittyvissä asioissa jne.. Tarkempi oppimissuunnitelma on kuvattu laatukäsikirjassamme.

Tiedotussuunnitelma

Tulemme järjestämään maaseutuohjelmaa ja omaa strategiaamme koskevia tiedotustilaisuuksia heti ohjelmakauden käynnistyttyä ja tarvittaessa myös myöhemmin. Järjestämme tilaisuudet itse tai yhteistyössä muiden Uudenmaan Leader -ryhmien ja ELY -keskuksen kanssa. Strategiamme, hankkeiden valintakriteerit, hakuohjeet ja muut vastaavat ohjeet ovat luettavissa kotisivuillamme www.pomovast.fi ja tulemme hyödyntämään tiedottamisessa säännöllisesti myös Facebook- sivustoamme ja muuta sosiaalista mediaa. Lisäksi osallistumme muiden järjestämiin tilaisuuksiin ja kokouksiin kertoaksemme tukimahdollisuuksista. Tavoitteenamme on avoin tiedonkulku niin sisäisessä kuin ulkoisessakin tiedottamisessa. Tiedotussuunnitelma sisältyy laatukäsikirjaamme ja sitä päivitetään tarvittaessa.

Sidosryhmät ja tiedotuskanavat

	Sidosryhmä	Kanava
Sisäinen	Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> - keskustelut - puhelin, sähköposti - koulutus
	Hallitus	<ul style="list-style-type: none"> - hallituksen kokoukset - koulutustilaisuudet - sähköposti, puhelin - perehdytysmateriaali - intranet
	Jäsenistö	<ul style="list-style-type: none"> - yhdistyksen kokoukset - jäsentiedotus - tiedotus/aktivointitilaisuudet (omat ja muiden järjestämät) - kotisivut - SOME
Ulkoinen	<u>Viranomaiset:</u> Uudenmaan ELY-keskus Uudenmaan liitto Maaseutuvirasto Maaseutuverkosto Maa- ja metsätalousministeriö Toiminta-alueen kunnat	<ul style="list-style-type: none"> - lakisääteinen raportointi - yhteiset kokoukset, työryhmät ja vastaavat - sähköposti, puhelin, kirje - koulutustilaisuudet
	<u>Yhteistyökumppanit:</u> Muut Leader-ryhmät (Uudenmaan, kaksi- ja ruotsinkieliset, muut Leader -ryhmät Suomessa ja ulkomailla) ESKO Novago YritysEspoo ProAgria Suomen Kylätoiminta ry Svensk Byaservice Länsi-Uudenmaan Kylät ry Svenska studiecentralen Alueen koulutuslaitokset, yhdistykset ja yritykset Muut rahoittajat esim. Svenska Kulturfonden	<ul style="list-style-type: none"> - yhteiset tapaamiset - sähköposti, puhelin - yhteiset hankkeet - SOME

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

	<p><u>Joukkoviestimet</u> Paikallislehdet - Västra Nyland - Etelä-Uusimaa - Länsi-Uusimaa - Hangonlehti - Kirkkonummen Sanomat - Verkkonummi Paikallisradio ja TV - Radio Vega - YLE-läntinen - YLE5 - Paikallis-TV (Tammisaari, Karjaa) Yhteistyökumppaneiden julkaisut - MaaseutuPlus - Hanketoimijoiden julkaisut</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lehdistöiedotteet - Haastattelut - Juttuideat - SOME
	<p><u>Hanketoimijat</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tapaamiset, raportointi, sähköposti, puhelin, kotisivut - Viranomaisten tuottamat materiaalit - SOME
	<p><u>Suuri yleisö</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Omat tiedotustilaisuudet - Osallistuminen yhteistyökumppaneiden tilaisuuksiin (messut, yhdistysten kokoukset, oppilaitosten tilaisuudet jne.) - Kotisivut - Ilmoitukset - Joukkoviestimet - Sähköposti, tapaamiset - SOME

Hankkeiden valintakriteerit

Kaikkien tuettavien hankkeiden tulee noudattaa kestävän kehityksen periaatteita, edistää hyvinvointia alueellamme sekä noudattaa ohjelman lakeja ja säädöksiä. Tämän lisäksi on kaikkien hankkeiden täytettävä vähintään kaksi seuraavista kriteereistä;

- ennaltaehkäisee vahinkoja, parantaa tai suojelee luontoa ja ympäristöä
- lisää ympäristötietoisuutta
- kehittää uutta teknologiaa ympäristön laadun parantamiseksi
- kehittää uusia uusiutuvan energian ratkaisuja
- kehittää luontoon ja/tai kulttuuriin pohjautuvia paikallisia/alueellisia tuotteita/palveluita
- parantaa elämänlaatua ja viihtyisyyttä kylissä ja pienissä kaupunkikeskustoissa
- saa uusia ihmisiä mukaan kehittämistyöhön (tulomuuttajat, vapaa-ajan asukkaat, nuoret jne.)
- tukee nuorten pienyrittäjyyttä
- parantaa nuorten työllisyystilannetta
- luo uusia verkostoja eri toimijoiden välille
- luo uusia työpaikkoja
- myötävaikuttaa alueen markkinointiin
- saa aikaan innovatiivisia toimintamalleja (matkailu, kulttuuri jne.)

STRATEGIAN HALLINNON JA SEURANNAN JÄRJESTÄMINEN

Yhdistys Pomoväst perustettiin 15.5.1997 ja on siitä lähtien toiminut paikallisena toimintaryhmänä Länsi-Uudellamaalla. 31.12.2013 oli yhdistyksessä 107 jäsentä, joista viisi on kuntia, 26 yrityksiä tai yhdistyksiä ja loput alueen yksittäisiä asukkaita. Jäsenten määrä on vuosien varrella pysynyt suhteellisen vakiona ja vaikka jäseniä on poistettu jäsenrekisteristä hoitamattomien jäsenmaksujen vuoksi, on uusia tullut tilalle. Tulevan ohjelmakauden aikana on tavoitteenamme lisätä radikaalisti jäsenmäärää kampanjoimalla, kehottamalla hanketoimijoita jäseniksi ja tavoittelemalla uusia kohderyhmiä esim. nuoria jne..

KÄÄNNÖS

Kesäkuu 2014

Hallitus koostuu puheenjohtajasta, 10 vakituisesta jäsenestä sekä 10 varajäsenestä. Hallitus on koottu ns. kolmikantaperiaatteen mukaisesti; 1/3 edustaa kuntia, 1/3 yhdistyksiä ja organisaatioita ja 1/3 yksittäisiä alueen asukkaita. Tämän lisäksi olemme pyrkineet valitsemaan hallituksen jäsenet siten, että he edustavat toiminta-alueemme eri osia ja eri osaamisalueita.

Pomovästin henkilökunta koostuu toiminnanjohtajasta, hankeneuvojasta ja hankesihteeristä. Kaikki työskentelevät osittain Leader-hallinnon osalta. Toiminnanjohtaja on ollut palveluksessa vuodesta 1998 ja työskentelee tällä hetkellä kokoaikaisena, kuitenkin siten, että suuri osa hänen ajastaan menee Pomovästin omien hankkeiden hallinnoimisessa. Hankeneuvoja on ollut palveluksessa vuodesta 2007 ja työskentelee tällä hetkellä 80 %:n työajalla. Hankesihteerin on ollut palveluksessa vuodesta 2004 ja työskentelee tällä hetkellä 70 %:n työajalla. Henkilöstöllämme on monen vuoden kokemus Leader -toiminnasta ja tarvittava osaaminen hoitaa nämä tehtävät myös tulevaisuudessa. Henkilöstö voi tarvittaessa työskennellä myös omissa hankkeissa. Tarvittava työpanos tulevan ohjelmakauden maaseutuohjelmaan liittyvän tiedotuksen, neuvonnan ja avustamisen sekä seurannan, arvioinnin ja hallinnon hoitamiseen on keskimäärin 2,5 henkilötyövuotta. Kirjanpito, palkanlaskenta, IT-palvelut jne. ostetaan paikallisilta yrityksiltä. Toimistomme sijaitsee tällä hetkellä ns. Formis-talossa Tammisaaressa mutta muutamme uusiin tiloihin ”yritystaloon” Tammisaaressa syksyllä 2014.

Arvioimme toimintaamme jatkuvasti. Kaikki käsittelemään jätetyt hankeideat arvioidaan lomakkeella, joka tullaan päivittämään uuden strategian edellyttämällä tavalla. Olemme seuranneet ohjelman toteutumista jatkuvasti ja toimittaneet tarvittavat vuosiraportit rahoittajille. Olemme osallistuneet koko maan kattavaan laatutyöhankkeeseen jonka tuloksena syntyvä käsikirja antaa uusia työkaluja toimintamme arvioimiseen ja kehittämiseen. Tämä koskee myös tiedotustoimintaamme.

Tulemme kehittämään tiedottamista kokeilemalla säännöllistä vastaanotto toimintaa alueemme kunnissa. Alustavasti on sovittu jo Kirkkonummen kunnan kanssa että järjestämme Kirkkonummella ajanvaraukseen perustuvia vastaanottopäiviä yrittäjille ja hanketoimijoille. Samanlaiset vastaanottopäivät voidaan tarvittaessa järjestää myös muihin toiminta-alueemme kuntiin.

Suuri osa tiedotustoimintaamme tapahtuu tällä hetkellä kotisivujemme (www.pomovast.fi) sekä suorien kontaktien (käynti, puhelin, sähköposti) kautta. Tiedotamme myös Facebook -sivustomme kautta ajankohtaisista asioista. Sen sijaan että järjestäisimme omia tiedotustilaisuuksia, osallistumme muiden järjestämiin tilaisuuksiin tai järjestämme tilaisuuksia muiden toimijoiden kanssa yhdessä. Olemme myös sopineet että teemme yhteistyötä muiden Uudenmaan Leader -ryhmien ja ELY -keskuksen kanssa koskien tiedottamista ns. suurelle yleisölle. Pomovästin, muiden Uudenmaan Leader -ryhmien ja ELY -keskuksen välinen yhteistyösopimus liitteenä (liite).

STRATEGIAN RAHOITUSSUUNNITELMA

Strategian kokonaiskustannusarvio on 7 701 580 € ja se tullaan rahoittamaan useista eri rahoituslähteistä maaseuturahaston ollessa hallitsevin rahoituslähde. Tulemme mahdollisuuksien mukaan käyttämään kaikkia kuutta maaseutuohjelman prioriteettia. Kalastuselinkeinoja koskevat toimenpiteet rahoitetaan ESKO -kalatalousohjelmasta. Tämän lisäksi tulemme rahoittamaan joitakin toimenpiteitä esim. sosiaalirahastosta ja käyttämään myös muita rahoituslähteitä mahdollisuuksien mukaan. Alueen kuntien maksamaksi kuntaosuudeksi olemme laskeneet 2 €/ asukas/ vuosi. Yksityinen rahoitus tulee suurimmaksi osin toteutettavien hankkeiden kautta.

Haettava rahoitus maaseudun kehittämis- ja yrityshankkeisiin

	EU (42%)	Valtio (38%)	Kunta (20%)	Julkinen rahoitus yhteensä (A)	Yksityinen rahoitus	Kokonaisrahoitus yhteensä
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Luonto kehittämis- mahdollisuutena	518 700	469 300	247 000	1 235 000	825 000	2 060 000
Paikallisuus voimavarana	518 700	469 300	247 000	1 235 000	825 000	2 060 000
Nuoret Länsi- Uudenmaan tulevaisuutena	327 600	296 400	156 000	780 000	520 000	1 300 000
Paikallinen toiminta yhteensä	1 365 000	1 235 000	650 000	3 250 000	2 170 000	5 420 000
Yhteistyö muiden maaseutualueiden kanssa	139 960	126 632	66 648	333 240	50 000	383 240
Yhteensä	1 504 960	1 361 632	716 648	3 583 240	2 220 000	5 803 240

Haettava toimintaraha

	EU (42%)	Valtio (38%)	Kunta (20%)	Julkinen rahoitus yhteensä	Julkinen rahoitus % yllä olevan taulukon kohdasta A
	euroa	euroa	euroa	euroa	
Toimintakustannukset	112 872	102 122	53 749	268 743	7,5
Aktivointi ja toiminnan edistäminen	263 368	238 286	125 413	627 067	17,5
Toimintaraha yhteensä	376 240	340 408	179 162	895 810	25

Muu suunniteltu rahoitus

	Euroopan sosiaalirahasto, kalatalousrahasto ja mahd. muut rahastot	Kuntarahoitus	Yksityinen rahoitus	Kokonaisrahoitus yhteensä
	euroa	euroa	euroa	euroa
Luonto kehittämis- mahdollisuutena	35 000		15 000	50 000
Paikallisuus voimavarana	35 000		15 000	50 000
Nuoret Länsi- Uudenmaan tulevaisuutena	130 000		20 000	150 000
Yhteistyö muiden maaseutualueiden kanssa	30 000		10 000	40 000
ESKO -ohjelman osuus Länsi- Uudellamaalla	420 895	77 875	213 760	712 530
Yhteensä	650 895	77 875	273 760	1 002 530